

Umeå kommuns pensionärsråd (UPR)

Tid: 6 december 2019 kl. 09.00-12.10
Plats: KS mötesrum, Stadshuset
Ordförande: Carin Nilsson (S)
Deltagare: Se nästa sida
Utses att justera: Britt Jakobsson, PRO
Justeringstid: onsdag den 18 december kl.10.00

Sekreterare: ..... § 1–9
Yvonne Claesson

Ordförande: .....
Carin Nilsson (S)

Justerare: .....
Britt Jakobsson, PRO

BEVIS

Organ: Umeå kommuns pensionärsråd
Sammanträdesdatum: 2019-12-06
Förvaringsplats: Socialtjänstens kansli, Norra flygeln, Stadshuset
Underskrift: .....
Yvonne Claesson, nämndadministratör

Deltagare**Ordinarie ledamöter**

Carin Nilsson (S), ordförande, äldrenämnden
Marianne Normark (L), äldrenämnden, tjug. ers. för Lotta Holmberg (M)
Ari Leinonen (S), fritidsnämnden
Håkan Johansson (S), tekniska nämnden
Mattias Sehlstedt (V) byggnadsnämnden, tjug. ers. för Ulrik Berg (M)
Veronica Kerr (KD) kommunstyrelsen, tjug. ers. för Tomas Wennström (S)
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande
Curt Wiklund, PRO
Anna-Lisa Johansson, PRO
Christer Hansson, PRO
Barbro Kjellberg, SKPF
Bengt Roukus, SKPF
Sven-Olov Andersson, SKPF
Roger Näslund, SPF
Elisabeth Bjuhr, SPF, tjug. ers. för Christer Fredriksson, SPF
Per-Martin Jonasson, RPG
Jaako Honkanen, Finska klubbens pensionärssektion
Irene Sixtensson, Umeå demensförening

Ej tjänstgörande ersättare

Åsa Bäckström (V) äldrenämnden
Lennart Johansson (M) fritidsnämnden
Marianne Löfstedt (M), tekniska nämnden
Ann Svanberg, PRO
Bertil Holmberg, PRO
Sten Biström, SKPF
Birgitta Lindkvist, Umeå demensförening

Tjänstemän

Yvonne Claesson, nämndadministratör
Nils Enwald, kanslichef äldreomsorg
Per Hilmersson, gatudriftschef § 5
Malin Sundbom, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende § 6
Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör § 6
Ewa Miller, revisor §§ 6-7

§ 1

Upprop, val av justerare och justeringstid

Britt Jakobsson, PRO, utses att justera protokollet, onsdagen den 18 december kl. 10.00.

§ 2

Godkännande av dagordning

UPR godkänner förslaget till dagordning.

§ 3

Genomgång av föregående protokoll

Ordförande Carin Nilsson (S) går igenom förra sammanträdet's protokoll.

§ 4

Uppdragsplan och budget för äldrenämnden 2020**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Nils Enwald, kanslichef äldreomsorg, går igenom uppdragsplan och budget där beslut togs i äldrenämnden 2019-11-21. Det handlar om mindre förändringar från föregående år med några nya uppdrag från nämnden och konkretisering av KF:s mål.

Några förtydliganden utifrån de olika målen handlar om:

- Mål 1 – Stöd till minoriteter och minoritetsspråk. Kommunen har nyligen blivit förvaltningsområde för Meänkieli. Huruvida kommunen ska erbjuda äldreomsorg och förskola ska formas utifrån Tornedalingarnas önskemål.
- Mål 2 – Förebyggande verksamhet. Arbetet ska utvecklas under året för att nå fler seniorer i ett tidigt skede.
- Mål 3 – Utveckling genom dialog. Brukar- och anhörigmöten på vård- och omsorgsboenden kommer att ersättas med informella träffar.
- Mål 4 – Patientsäkerhet. Medicinskt ansvarig för rehabilitering är återinsatt.

Personalperspektivet – Nämndens verksamheter står inför stora utmaningar under de kommande åren. Behovet av utbildad personal för att klara pensionsavgångar och nyrekryteringar är stora. En kompetensförsörjningsplan för 2020 ligger till grund för arbetet med verksamhetens behov av personal och kompetens på kort och lång sikt. För att fortsätta vara en attraktiv arbetsplats kommer förvaltningen att erbjuda heltid. Arbetet med att få ner sjukfrånvaron med hjälp av SKL:s satsning Sunt arbetsliv har gett resultat under året och fortsätter 2020. För att underlätta för ledarskapet ska en chef ska ha max 30 medarbetare per chef i äldreomsorgen.

Kvalitet för externa utförare – uppdragsgivarperspektivet – Ett tillägg är att uppföljning av avtalen ska redovisas till nämnd enligt särskild plan.

Utveckling – Utifrån den digitala transformeringen av äldreomsorgen kommer nämnden att ta beslut om att det är *Digitalt först* som gäller.

Särskilda uppdrag – Nämnden får särskilda uppdrag från kommunfullmäktige. Nämnden är redan långt fram i digitaliseringsarbetet. Från tekniska nämnden är ett uppdrag att arbeta långsiktigt med lokalförsörjningen och en planering fram till 2030 finns hos äldrenämnden. Vidare ska en plan ska tas fram utifrån uppdraget att analysera den höga nettokostnadsavvikelsen i nämndens verksamheter.

Pågående gemensamma uppdrag – En handlingsplan för psykisk hälsa kommer att tas fram utifrån nya stimulansmedel för 2020. SKL anger inriktning och omfattning för arbetet. Nämnden ska också utifrån Program för tillgänglighet få fler anställda och praktikanter med funktionsnedsättningar.

Särskilda uppdrag (äldrenämndens egna uppdrag) – Ett särskilt uppdrag från nämnden är att biståndsbeslut för särskilt boende för äldre ska följas upp utifrån ett genus- och jämställdhetsperspektiv (s.k. gender budgeting).

Nils Enwald går igenom fördelningen av nämndens budget som går till helårdrift för nyöppnade Lundagårds vård- och omsorgsboende, heltidsinförandet, volymökning inom hemtjänst och hemsjukvård, behov av biståndshandläggare inom Utredning äldre, natt- och helgbemanning inom hälso- och sjukvård, ett rekryterings- och kompetenscentrum, utbildnings- och kompetensförsörjningsinsatser samt satsningen för ökad fysisk aktivitet för äldre i samarbete med Umeå fritid.

Britt Jakobsson, PRO, framhåller att äldrenämndens skrivningar i uppdragsplanen avseende att utveckla sociala insatser samt att ge verksamheten förutsättningar för självständighet och meningsfullhet för den äldre står i stark kontrast mot höjda avgifter för bl a ledsagning samt indragningar av möjlighet till gemensamma måltider inom seniorboende. Det finns en oro för en ökad ensamhet bland äldre som ska bo hemma längre. Ordförande förklarar att förslaget om avgifterna är återremitterat. Samarbete sker också med AB Bostaden för att få fler trygghets- och seniorboenden.

Christer Hansson, PRO frågar om äldrenämnden ser möjlighet till besparingsåtgärder i övriga förvaltningar för att klara äldreomsorgens utmaningar. Att kommunens budget bygger på hur andra kommuners budgetar ser ut ser han också som problematiskt. Ordförande svarar att det kommer bli en ny budgetprocess och nämnderna kommer vara mer aktiva i processen.

Bilagor

- Presentation: Äldrenämndens uppdragsplan och budget 2020
- Äldrenämndens uppdragsplan och budget 2020

§ 5

Vinterväghållning**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Per Hilmersson, gatudriftschef på Gator och parker informerar om kommunens arbete med plogning, snöröjning och sandning.

Vid minusgrader är det enklare med snöröjning av cykelvägar och trottoarer. Det är svårare med de väderomslag som blir allt vanligare. Gator och parker har två sandbilar igång hela tiden. Sandningen med alla tolv bilar klaras inom sex timmar.

Samma sträcka som ifjol sopsaltas. Mer arbetsinsatser kommer att läggas på att sopa bort snö och slask, vilket innebär mindre saltlösning och torrare vägar. Andelen saltmängd har minskats efter kritik.

När det gäller besparingar inom tekniska nämnden är utgångspunkten att försöka anpassa till en bättre ekonomi men att det ändå ska vara en god service till medborgarna. Vid fyra cm kallas plogbilar ut för bussgator och industrigator med fem timmars åtgärdstid. Vid snöfall nattetid sker plogningen så att det är nyplogat på morgonen. Lokalgator har fått lägre prioritet i syfte att spara pengar.

I egen regi sker all bevakning av vinterväglaget i hela kommunen, all utkallning av åtgärder i hela kommunen, plogning och halkbekämpning i centrumfyrcanten, sopsaltning samt underhållssandning av prioriterade gator och gång- och cykelvägar.

Olika entreprenörer anlitas för Holmsund, Obbola och övriga delar av staden respektive Sävar och Hörnefors. Det är svårt för en entreprenör att ta hela staden och är därför önskvärt med fler entreprenörer. Dagliga och veckovisa möten sker med entreprenörerna. Kommunen har beredskap om något skulle hända.

Några förändringar i och med nya avtal är följande:

- Separata avtal för väghyvling, halkbekämpning för gator, påfyllning av sandfickor och slungutlastning för att möjliggöra för mindre entreprenörer.
- Eventuellt ett separat avtal för snötippor. Efter vintersäsongen övergår snötipporna till fast pris per timme och deponikostnader tar gator och parker för att förenkla för entreprenörerna att räkna på kostnaden.

- För plogning föreslås pris per timme och ob-ersättning i kommande avtal istället för fast pris per plogtur för att förenkla för entreprenörerna att räkna på kostnaden och för att gatudriften skall kunna anpassa kostnaden mot budgeten.
- Gator och parker ska äga halkbekämpningsmaterialet fullt ut för större chans till bättre upphandling med större volymer.
- Antal maskiner per plogområde räknas ut för att förenkla för entreprenör att räkna på kostnaden.

Bilaga

- Presentation: Vinterväghållning

§ 6

Lokalförsörjningsinriktning för vård- och omsorgsboende**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Malin Sundbom, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende informerar om den lokalförsörjningsinriktning för vård- och omsorgsboende som äldre nämnden kommer att fatta beslut om den 19 december.

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör förklarar att inriktningsbeslutet är ett steg som kommunen behöver ta för att få en långsiktigt hållbar äldreomsorg, både ekonomiskt och kvalitetsmässigt, utan att sänka bemanningen.

Idag finns olika boendeinriktningar som bygger på ett biståndsbeslut:

- Vård- och omsorgsboende utgör den största andelen av platserna och är till för personer som har stort behov av vård- och omsorg och/eller hälso- och sjukvård. Lägenheterna är sammankopplade med gemensamma samvaroytor, kök samt yta för måltider. Personalen arbetar i personens hem utifrån genomförandeplan.
- Korttidsboende är ett tillfälligt boende som innebär kortare vistelser t.ex, växelvårdsplats eller utredandeplats. Det är ett stort flöde av personer som passerar från en dag till flera månader.
- Servicehus är riktat till personer med ett lägre behov av vård och omsorg. Lägenheterna erbjuder möjlighet till matföretagning och det finns en restaurang.

Förslaget som nämnden ska ta ställning till innebär förändringar i olika steg.

- Steg 1 – Ett korttids- och rehabiliteringscentrum på Marielunds vård- och omsorgsboende. Dragonens och Aktrisen korttidsverksamheter flyttas dit. Lokalerna ska anpassas. Tidsplan, antal platser och om växelvårdsplatser ska finnas kvar i kommundelarna ska utredas. Det beräknas vara klart till hösten.
- Steg 2 – En resursenhet bildas på förslagsvis Aktrisen för personer med större behov så som BPSD, personer som är oroliga, utåtagerande etc. Insatserna är idag utspridda på flera boenden. Det kan således bli aktuellt med internflytt från flera olika boenden. Fördelar finns med att samla all kompetens på ett ställe. Det blir ett s.k. kategoriboende, att de bor där så länge det finns en problematik, och får sedan flytta till en vård- och omsorgsboendeplats. Funderingar finns kring kompetenskrav, bemanningen och hyresavtal.
- Steg 3. Servicehusen avvecklas succesivt. Boende på servicehus flyttas till lediga platser på Dragonen samt övriga boenden och får därmed flytta från

servicehus till vård- och omsorgsboende. Medarbetare får nya arbetsplatser. Tidsplanen är inte helt klar. De som inte vill flytta till särskilt boende kan möjligtvis i samråd med AB Bostaden erbjudas att bo inom seniorboende.

Samverkan med facket har skett under november/december. Tidsplanen för genomförandet är preliminärt satt till oktober/november 2020.

Förvaltningen föreslår denna förändring som ett viktigt steg i att minska nettokostnadsavvikelsen i förhållande till *större städer*. Förvaltningen försöker anpassa kostnader med omflyttningar snarare än att röra bemanningen. Medlen som kommer loss från förflyttningar kan föras över till hemtjänst och hemsjukvård.

Servicehus är inte optimalt. Korridorlösningar innebär stor egen förmåga. Idag har de som söker särskilt boende omfattande hjälpbehov. Varken lokaler eller bemanning är anpassade för dessa grupper. Många platser är lediga eller beläggs med personer som ska vara på vård- och omsorgsboende.

Förvaltningen ser detta som ett en möjlighet att göra förbättringar med ett gemensamt korttidscentrum som innebär samordningsvinster. Resursenheten kommer innebära god omvårdnad och god kvalitet för de boende.

Ordförande förtydligar att det idag är ett ökat vårdbehov på servicehus. Satsningen på rehabilitering på Marielund är otroligt viktig för de som är hemma eller kommer från sjukvården. Förslaget innebär en förbättring av vården för de äldre.

Christer Hansson, PRO menar att ärendet inte har hanterats i enlighet med reglementet för UPR som *i god tid* ska få information om förslag till förändringar.

Bilagor

- Presentation: En långsiktigt hållbar äldreomsorg
- Lokalförsörjningsinriktning för vård och omsorg

§ 7**Kommunrevisionen****Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ewa Miller, kommunrevisor och ordförande i kommunrevisionen informerar om revisionens roll och uppdrag.

När en verksamhet bedrivs för andras räkning eller med andras medel finns behov att kontrollera och säkerställa att uppdraget utförs säkert och på det sätt som var tänkt. Det är grundtanken med den kommunala revisionen som ska vara opolitiskt obunden och oberoende. Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.

Myndighetsutövning för enskilda personer granskas inte, förutom i vissa fall, t.ex. om handläggningen har vållat kommunen eller regionen ekonomisk förlust.

Sakkunniga som anlitas på uppdrag av kommunrevisionen är EY och KPMG, vilket innebär granskare från hela Sverige och två bolag med specialister på olika områden.

Den årliga granskningen tar sin utgångspunkt i följande:

- Delårsrapporten och resultat från årsredovisningen
- Grundläggande granskning, särskilt protokollen granskas
- Fördjupad granskning, rör ett specifikt ärende

Den årliga granskningen utmynnar i en revisionsberättelse. I den informerar revisorerna om sitt uppdrag och sina utgångspunkter. Det redogörs för resultatet av revisionen för det gångna granskningsåret, med koppling till revisorernas uppdrag från fullmäktige. I den framställer revisorerna eventuella anmärkningar med en motivering.

Christer Hansson, PRO, frågar om det sker någon revision av de privata utförarna. Ewa Miller, kommunrevisionen svarar att det finns uppsyningsplikt på de externa utförarna.

Bilagor

Presentation: Revisionens roll och uppdrag

Hemsida: länk till kommunrevisionen

§ 8

Korta punkter/återrapporter**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Umeå kommuns pensionärsråd godkänner årshjulet för 2020.

Aktuellt från styrelser och nämnder

Äldrenämnden – Ordförande informerar om att nämnden i november fattade beslut om förfrågningsunderlag för bedrivande av hemtjänst enligt lag om valfrihetssystem, LOV, kompetensförsörjningsplan 2020-2022 samt digitaliseringsplan 2020-2024.

Tekniska nämnden – En trafikrapport för 2015-2018 visar att 50 procent av alla olyckor är singelolyckor. Det kan minskas genom att använda broddar och att sanda. Det har gått ut information att fastighetsägare har möjlighet att hämta sand.

Fritidsnämnden – Ari Leinonen (S), ordförande fritidsnämnden, informerar om att snart finns ett fotbollstält på Gammlia, som förhoppningsvis ska locka fler ungdomar till dit. Servicelokalerna såsom toaletter och omklädningsrum i Gammliahallen står till förfogande. Inför decembernämnden pågår ett arbete med att försöka lösa frågan om stängning av utebaden. Lennart Johansson (M), fritidsnämnden, uppmanar rådets medlemmar att göra ett besök på seniorernas verksamhet.

Revidering av årshjul för UPR

Christer Hansson, PRO, föreslår att vid nästa revidering av årshjulet för UPR är det önskvärt att pensionärsorganisationerna kommer in i arbetet tidigt och mera aktivt både inför kommande verksamhetsår och för uppföljande av föregående år.

Bilaga

- Årshjul för Umeå kommuns pensionärsråd 2020

§ 9

Övriga frågor

Ann Svanberg, PRO, önskar att ett språkombud kommer till UPR och berättar om hur rekrytering sker.

Carin Nilsson, ordförande svarar att frågan tas till beredningsgruppen.